

საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს

განკარგულება

2020 წლის 29 მაისი

N 16

„კომერციული ბანკებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების ლიკვიდობის მხარდაჭერისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული ინსტრუმენტების დამატებითი საშუალებების გამოყენების შესახებ“ საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს 2020 წლის 7 აპრილის N7 განკარგულებაში ცვლილების შეტანის შესახებ

„საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-9 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტისა და საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 63-ე მუხლის საფუძველზე, საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭო ადგენს:

მუხლი 1. „კომერციული ბანკებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების ლიკვიდობის მხარდაჭერისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული ინსტრუმენტების დამატებითი საშუალებების გამოყენების შესახებ“ საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს 2020 წლის 7 აპრილის N7 განკარგულებაში შევიდეს ცვლილება და პირველ მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-10 პუნქტი:

„10. კომერციული ბანკებისათვის ამოქმედდეს ეროვნული ბანკის ლიკვიდობის დამატებითი ინსტრუმენტი - ლიკვიდობის ინსტრუმენტი მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდასაჭერად შემდეგი პირობებით:

ა) ლიკვიდობის ინსტრუმენტის ოპერაციები განხორციელდეს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების სისტემაში“ არსებული ეროვნული ბანკის ფიქსირებულპროცენტიაწიანი სესხის (შემდეგში სესხის) ინსტრუმენტის მეშვეობით ამავე სისტემის წესების შესაბამისად;

ბ) კომერციულ ბანკს უფლება აქვს „ღია ბაზრის ერთთვიანი ინსტრუმენტის“ აუქციონის დღეს სესხი აიღოს თავისი გადაწყვეტილებით და იმ მოცულობით, რისი საშუალებაც აქვს ამ ინსტრუმენტისათვის ნებადართული გირაოს მოცულობიდან გამომდინარე. სესხის თანხის შემდგომი გაზრდა ან შემცირება კომერციულ ბანკს შეუძლია მხოლოდ სესხის განახლებისას;

გ) სესხის საპროცენტო განაკვეთად განისაზღვროს კომერციული ბანკის მიერ სესხის განაცხადის ეროვნულ ბანკში წარდგენის დღის მდგომარეობით არსებული ერთთვიანი TIBR1M საპროცენტო განაკვეთი;

დ) თითოეული სესხის ვადად განისაზღვროს 28 კალენდარული დღე მისი განახლების უფლებით, ხოლო სესხით სარგებლობის პერიოდად განისაზღვროს 2020 წლის 1 ივნისიდან 2023 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით შემდეგი პირობების გათვალისწინებით:

დ.ა) 2020 წლის 1 ივნისიდან 2021 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით ამ სესხისათვის ნებადართული გირაოს მოცულობის სრულად გამოყენებით;

დ.ბ) 2022 წლის 1 იანვრიდან 2023 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით იმ პირობით, რომ აღარ მოხდება ამ სესხისათვის მისაღები გირაოს ბაზაში ახალი სასესხო აქტივების დამატება და ყოველ 6 თვეში ერთხელ გირაოს ბაზა შემცირდება 2022 წლის 1 იანვარს არსებული მოცულობის 25%-ით;

ე) სესხის გირაოდ გამოყენებული იქნას საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს 2018 წლის 4 აპრილის №3 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს ეროვნული ბანკის ფინანსური გირაოს მართვის დებულების“ შესაბამისად ეროვნული ბანკის სასარგებლოდ დაგირავებული კომერციული ბანკის შემდეგი სახის სასესხო აქტივები:

ე.ა) კომერციული ბანკების მიერ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებზე გაცემული სესხები, რომელიც შეესაბამება N1 დანართით განსაზღვრულ კრიტერიუმებს;

ე.ბ) კომერციული ბანკების მიერ მცირე და საშუალო ბიზნესზე გაცემული სესხები, რომელიც შეესაბამება N2 დანართით განსაზღვრულ კრიტერიუმებს;

ვ) ეროვნული ბანკის სასარგებლოდ დასაგირავებელი ამ განკარგულებით განსაზღვრული კომერციული ბანკების მიერ მცირე და საშუალო ბიზნესზე გაცემული სესხების მაქსიმალური ჯამური მოცულობა თითოეული კომერციული ბანკისთვის განისაზღვროს არაუმეტეს დაგირავების წინა საბანკო დღის მდგომარეობით კომერციული ბანკის მფლობელობაში არსებული მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების (ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები, საქართველოს მთავრობის სახაზინო ფასიანი ქაღალდები და სახელმწიფო ობლიგაციები, საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მიერ გამოშვებული ლარით დენომინირებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები) 25 პროცენტისა;

ზ) სესხის გირაოს ჰეარქათი განისაზღვროს შემდეგი ოდენობით:

ზ.ა) 30%-ის ოდენობით, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებზე გაცემული სესხებზე;

ზ.ბ) 50%-ის ოდენობით, მცირე და საშუალო ბიზნესზე გაცემულ სესხებზე;

ზ.გ) თუ მცირე და საშუალო ბიზნესზე გაცემული სესხის ძირითადი თანხა გარანტირებულია სახელმწიფოს მიერ, მაშინ ასეთი სესხის ჰეარქათი არის ასეთი სესხის ძირითადი თანხის არაგარანტირებული წილის შესაბამისი, მაგრამ არაუმეტეს 50%-სა;

თ) სესხის გირაოს გამოყენება განხორციელდეს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების სისტემაში“ არსებული ტექნიკური საშუალების ინსტრუმენტის მეშვეობით;

ი) სასესხო ოპერაციის ანგარიშსწორება განხორციელდეს კომერციული ბანკის მიერ „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების სისტემაში“ შესაბამისი განაცხადის წარდგენის შემდეგ საბანკო დღეს, ამავე სისტემის წესების შესაბამისად;

კ) კომერციულ ბანკს უფლება აქვს იგივე უზრუნველყოფის გამოყენებით აიღოს ახალი სესხი და ამით მოახდინოს ეროვნული ბანკისაგან აღებული სესხის დაფარვა;

ლ) სესხის დაფარვის დღეს, სესხის გადაუხდელობის შემთხვევაში, სესხის სრულ თანხაზე კომერციულ ბანკს ეროვნული ბანკის სასარგებლოდ დაერიცხოს ეროვნული ბანკის ერთდღიანი სესხის პროცენტი.“.

მუხლი 2. ეს განკარგულება ამოქმედდეს ხელმოწერისთანავე.

**სესხის გირაოდ გამოსაყენებელი კომერციული ბანკების მიერ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებზე
გაცემული სესხების კრიტერიუმები**

1. კომერციული ბანკების მიერ ეროვნული ბანკის სასარგებლოდ დაგირავებას ექვემდებარება ისეთ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციაზე გაცემული სესხები, რომლებსაც:
 - ა) არ აქვთ დარღვეული „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის და საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 5 ივლისის N143/04 ბრძანებით დამტკიცებული „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების საქმიანობის ზედამხედველობისა და რეგულირების წესის“ მოთხოვნები;
 - ბ) შესრულებული აქვთ ეროვნული ბანკის წერილობითი მითითებებით განსაზღვრული მოთხოვნები.
2. კომერციული ბანკების მიერ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციაზე გაცემული სესხების დაგირავების ლიმიტების გაანგარიშებაში გაითვალისწინება ამ დანართის შესაბამისი მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის საკრედიტო პორტფელის მოცულობა, მაგრამ არაუმეტეს 2020 წლის 31 მარტის მდგომარეობით მათი სააქციო კაპიტალის 90%-ისა და არ გაითვალისწინება მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის საკრედიტო პორტფელის ის ნაწილი, რომელიც:
 - ა) წარმოადგენს ოქროსა და ავტო ლომბარდის, ასევე, განვადების და ონლაინ სესხების პორტფელს;
 - ბ) საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 5 ივლისის N 142/04 ბრძანებით დამტკიცებული „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების ფორმირების წესის“ შესაბამისად მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის მიერ არ არის კლასიფიცირებული „სტანდარტული“ სესხის კატეგორიაში;
3. ამ დანართის პირველი და მეორე პუნქტების გათვალისწინებით საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის განკარგულებით განისაზღვრება საქართველოს ეროვნული ბანკის სასარგებლოდ დასაგირავებელი კომერციული ბანკების მიერ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებზე გაცემული სესხების მაქსიმალური მოცულობები .
4. ეროვნული ბანკის სასარგებლოდ დასაგირავებელი კომერციული ბანკების მიერ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციაზე გაცემული სესხი უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ პირობებს:
 - ა) სესხი გაცემული უნდა იყოს ეროვნული ვალუტით;
 - ბ) სესხის მოცულობა უნდა იყოს არანაკლებ 1 მლნ ლარი;
 - გ) სესხის დაფარვამდე არ უნდა იყოს 2 თვეზე ნაკლები პერიოდი დარჩენილი;
 - დ) სესხები კომერციული ბანკის მიერ კლასიფიცირებული უნდა იყოს სტანდარტულ კატეგორიად, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2017 წლის 10 აგვისტოს №117/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესის“ შესაბამისად;
 - ე) სესხი არ უნდა იყოს რევილირებადი საკრედიტო ხაზი.

**სესხის გირაოდ გამოსაყენებელი კომერციული ბანკების მიერ მცირე და საშუალო ბიზნესზე
გაცემული სესხების კრიტერიუმები**

1. კომერციული ბანკის მიერ მცირე და საშუალო ბიზნესზე სესხი გაცემული უნდა იყოს ეროვნული ვალუტით, ბიზნეს მიზნობრიობით იურიდიულ პირზე ან ინდივიდუალურ მეწარმეზე. სესხი არ უნდა იყოს რევოლვირებადი საკრედიტო ხაზი და სესხის დაფარვამდე დარჩენილი პერიოდი არ უნდა იყოს 6 თვეზე ნაკლები;
2. საქართველოს ეროვნული ბანკის სასარგებლოდ დასაგირავებელი კომერციული ბანკის მიერ მცირე და საშუალო ბიზნეს სესხის მინიმალური ნაშთი განისაზღვროს 10 ათასი ლარით;
3. ერთ კომერციულ ბანკში „კომერციულ ბანკებში კრედიტების კონცენტრაციისა და მსხვილი რისკების შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე“ ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანებით განსაზღვრული ურთიერთდაკავშირებული მსესხებლის ჯგუფის საბალანსო დავალიანება (მათ შორის სესხები უზრუნველყოფის გარეშე) უნდა იყოს 20 ათასი ლარიდან 5 მლნ ლარამდე შუალედში, მიუხედავად უზრუნველყოფის მოცულობისა და სახეობისა;
4. სესხები კომერციული ბანკის მიერ კლასიფიცირებული უნდა იყოს სტანდარტულ კატეგორიად, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2017 წლის 10 აგვისტოს №117/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესის“ შესაბამისად.
5. მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის შეფასება და მონიტორინგი უნდა განხორციელდეს კომერციული ბანკის შიდა პოლიტიკა-პროცედურის შესაბამისად.